

поліграф, що використовувався, та кількість каналів реєстрації психофізіологічних показників;

назви основних блоків тесту;

загальні відомості про спеціаліста поліграфа;

2) опис отриманих результатів та їх обговорення:

отримані позитивні реакції по кожному пред'явленому тесту;

особливості поведінки особи, з якою проводилось інтерв'ю;

3) висновки:

аналіз реагувань, що були зафіксовані під час проведення психофізіологічного інтерв'ю із застосуванням поліграфа;

обґрунтування найбільш перспективних оперативно-слідчих версій, необхідності проведення певних оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій, перевірка отриманої орієнтувальної інформації, а також результатів з'ясування поставлених ініціатором питань;

характеристика поведінки особи, яка опитувалась;

4) відмітка про ознайомлення опитуваного з довідкою.

У довідці спеціаліста поліграфа зазначається, що висновки носять ймовірний та орієнтувальний характер, не можуть бути використані як доказ, а потребують додаткової перевірки та пошуку доказів в установленому законодавством порядку.

Кисельов Андрій Олександрович

кандидат юридичних наук,

старший викладач кафедри

оперативно-розшукової діяльності

та спеціальної техніки факультету № 1

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ПРОТИДІЯ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ НЕЗАКОННОМУ ВИДОБУВАННЮ БУРШТИНУ

Злочини у сфері надкористування в Україні характеризуються постійним зростанням і високою латентністю. На сьогодні залишається актуальною проблема незаконного видобування бурштину в деяких регіонах нашої держави. Це призводить до змін гідрологічного режиму, пошкодження ґрунтового і рослинного покривів. Псування родючого шару землі унеможливує подальшу ефективну експлуатацію ґрунту. Наслідком вище переліченого є завдання державі значних збитків.

Оперативні підрозділи Національної поліції є суб'єктом протидії незаконному видобуванню бурштину. Прогнозувати ефективність

оперативно-розшукової протидії незаконному видобуванню бурштину підрозділами Національної поліції можливо за умови врахування останніми криміналістичної характеристики вказаного злочину.

Серед основних елементів криміналістичної характеристики злочину, пов'язаного з незаконним видобуванням бурштину, необхідно виокремити:

- типові прийоми підготовки до вчинення та приховування злочину;
- типові час, місце та обстановку вчинення злочину;
- типові знаряддя, засоби вчинення злочину;
- типову особу злочинця;
- типові сліди злочину.

Підготовка до незаконного видобування охоплює активні дії, спрямовані на забезпечення можливості виконання задуманого злочину. Насамперед це такі дії: визначення предмета злочинного посягання; підбір місця вчинення злочину; підбір співучасників і визначення їх ролей; підбір знарядь учинення злочину та перевірка їх технічної готовності; підкуп працівників контролюючих органів, представників органів місцевої влади тощо [1, с. 275].

Злочинці, обираючи місце вчинення злочину, зважають на такі фактори:

- розташування ділянки у місцях, куди складно добратися контролюючим органам (ліси, посадки, болотяні місцевості);
- залягання бурштину на незначній глибині (на Рівненщині бурштин залягає в піщаних і піщано-глинистих ґрунтах на глибині до 15 метрів);
- у легкодоступних для видобування умовах, поширення далеко за межами розвіданих родовищ і наданих у користування ділянок;
- перевага надається ділянкам, розвіданим геологами.

Часто місце вчинення злочину залежить від того, в який саме спосіб він буде вчинений. Гідравлічний та гідромеханічний способи передбачають наявність порівняно недалеко від ділянки значних запасів води (ставок, річка, дренажний чи меліораційний канали).

Час скоєння кримінального правопорушення залежить від низки факторів: безпосередньо від процесу незаконного видобування і від діяльності контролюючих органів. Як правило, незаконне видобування вчиняється у теплу пору року, у нічний час доби. Обстановка вчинення незаконного видобування часто визначається погодними умовами, специфікою діяльності контролюючих органів, організацією роботи окремих служб, зокрема їх недоліками тощо.

Знаряддями вчинення незаконного видобування бурштину можуть бути і підручні господарські засоби: лом, лопата, кирка, пила, молот, а також спеціальні пристрої: електричні насоси, перекачувальні насосні

станції, з метою підключення яких до електричного струму використовують портативні дизельні або бензинові генератори; водяні мотопомпи заводського чи кустарного виробництва, призначені для подачі води під тиском, та обладнання до них.

Засоби, які використовують злочинці: гужовий транспорт, легкові та вантажні автомобілі, мотоцикли (часто в триколісний мотоцикл замість коляски-люльки монтують мотопомпу, складену з двигуна від автомобілів Volkswagen чи Mercedes та пожежних рукавів), освітлювальні засоби, прилади нічного бачення, біноклі, засоби зв'язку, інші технічні засоби.

В окремих випадках злочинці можуть мати із собою зброю [1, с. 279-280].

Підсумовуючи, можемо дійти висновку, що оперативні підрозділи Національної поліції під час протидії незаконному видобуванню бурштину мають враховувати вказані вище особливості.

Список використаних джерел:

1. О.Ю. Татаров, С.І. Марко. Криміналістична характеристика порушення правил охорони або використання надр на прикладі незаконного видобування бурштину. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична / головний редактор В.В. Серeda. – Львів : ЛьвДУВС, 2014. – Вип. 3, с. 273-285.

Козак Дмитро Вікторович
фахівець I категорії факультету № 2
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ СВІДКІВ

Розглядаючи допит свідків під час розслідування злочинів, слід зазначити, що це найбільш поширена слідча (розшукова) дія, за допомогою якої збирається інформація в кримінальних провадженнях. Його проведення забезпечує ряд можливостей для ефективного проведення інших процесуальних дій, висунення версій тощо.

Допит можна визначити, на думку М.І. Порубова, як процес отримання від допитуваної особи інформації про відомі їй обставини, що складають предмет доказування у справі [5, с. 16]. Більш широко його розглядає О.В. Дулов, як «...слідчу і судову дію, що полягає в отриманні та фіксації показань про обставини, що мають значення по справі безпосередньо від допитуваної особи, якою є свідок, потерпілий, підозрюваний, і яка проводиться в суворій відповідності з кримінально-процесуальним законом» [2, с. 231].

Свідком при розслідуванні злочинів може бути особа, котрій відомі значущі для кримінального провадження обставини, а саме:

– особа, котрій стала відома інформація щодо підготовки та вчинення даного злочину;